

Вітаю в Кухонному музеї іграшок минулого століття! Це неповторний і неперевершений музей, який я відкрила в літній кухні пана Степана. Завдяки цій затії я не вмерла з нудьги, коли мама вирішила, що літній відпочинок у глухому селі (де немає жоднісінької дитини) піде мені на користь. Що ж, вона була права: завдяки цьому «відпочинку» я стала першою у світі восьмирічною директоркою музею. Тож у плані кар'єри ця пригода справді виявилася корисною. Рятуючись від нудьги, я дізналася купу всякого цікавого про те, чим раніше бавилися діти. Я відважно й невтомно розкопувала інформацію про всі ці допотопні іграшки — і незчулася, як у мене назбиралася чимала колекція експонатів. Мушу визнати, що багацько експонатів і цікавих фактів познаходив молодший науковий співробітник музею Сергій Степанович, також відомий у вузьких колах як пан Зануда. За доблесну роботу я його підвищила і призначила старшим науковим співробітником. Що не кажіть, а занудство в деяких питаннях дуже допомагає.

Коли я їхала в село, то не уявляла, що саме на мене чекає, але знала точно: щось нудне. У селах я раніше не бувала. Мое життя радісно минало в місті: у зручній квартирі з комп'ютером, мікрохвильовкою і бойлером; серед улюблених іграшок, книжок і мультиків; із найкращими у світі друзями, з якими можна сходити в кіно, покататися на роликах чи поїсти картоплі фрі з кетчупом (але не дуже часто, а то живіт болітиме). Чому жорстока доля закинула мене в село? Звісно, через мою веселу матусю. Вона вічно шукає собі якихось пригод і частенько втягує в них і мене. Коли ми пхаємося з наметом у гори, ідемо восени блаблакаром на море замість школи чи летимо літаком на фестиваль з маленькими рюкзачками, щоб не платити за багаж, — це ще нічого. Але глухе село поза межами цивілізації — це вже занадто. Тут нема взагалі НІЧОГО: нема гарячої води, нема інтернету, нема асфальтованих доріг, нема торговельних центрів з кінотеатрами й ролердромами, нема навіть супермаркетів (хіба що маленький магазинчик у сусідньому селі, який працює лише двічі на тиждень). Але головне: тут УЗАГАЛІ немає дітей. Наймолодшій жительці цього села, тьоті Наді, п'ятдесят років — а це, на секундочку, півстоліття!

Як же нас сюди занесло? Що може спонукати жінку затагнути свою любу донечку в таке нецікаве місце на всі літні канікули? Ви не повірите: кохання. І не просто кохання, а незбагненне романтичне почуття до найнуднішого у світі чоловіка — пана Зануди.

Це мамин хлопець, і в них усе серйозно, хоча вони схожі приблизно так само, як кульбабка й цеглина. Насправді його звати Сергій, і мама раніше дуже бісилася, що я не називаю його на ім'я. Я ж не знала, що він стане доблесним працівником мого музею, роздобуде рідкісні експонати й цінну інформацію, тому ставилася до нього вельми скептично. А якщо бути зовсім чесною — терпіти його не могла. Не розуміла, як мама могла закохатися в такого нудного типу, який тільки й робить, що каже мені: «Ясю, не пустуй». І вона не просто закохалася, а взагалі з'їхала з глузду: вирішила все літо прожити в селі у пана Степана, батька пана Зануди. У неї була на це літо робота, яка потребує зосередженості. Міська метушня її, бачте, відволікає. А в селі, на думку мами, гарно, тихо і спокійно.

— А про мене ти подумала?! Ти працюватимеш, пан Зануда робитиме щось занудне, а що я робитиму в селі, де немає ні дітей, ні інтернету? — моему обуренню не було меж.

— Ну, пан Степан навчить тебе стріляти з рогатки, — пообіцяла мама. Теж мені втішила.

Але саме з рогатки все й почалося. То була перша іграшка минулого століття, з якою я познайомилася. Розумієте, коли ви знуджені та відірвані від цивілізації, стрільнути грушкою-дичкою по кришці від каструлі — не така вже й кепська ідея.

Тож ласкаво прошу до експоната № 1, з якого й починається наша екскурсія.

РОГАТКА СІЛЬСЬКА

1960-ті (коли пан Степан був хлопчиком)

Копія справжньої рогатки середини минулого століття, відтворена майстром рогаткової справи паном Степаном на основі дуже вдалої гілляки, яку дві години шукала по всьому селу невтомна дослідниця історії іграшок Ярослава Непустуй.

Рогатка зроблена з гілляки та старої велосипедної камери. Річ у тім, що в середині минулого століття знайти в селі стару велосипедну камеру було значно простіше, ніж гумку. Гілляку правильної форми теж можна було знайти, якщо постаратися. Запасний варіант: відшукати шматок дроту, який добре тримає форму, і зробити основу для рогатки з нього. Стріляли сільські діти жолудями, камінцями чи скобками з тонкого дроту (але особисто я раджу використовувати для стріляння недостиглі грушки-дички).